

живота земље. Партија је концентрисала у своје руке целокупну друштвену и политичку моћ, ставила под своју контролу и саму државу и читав механизам власти и управљања и наметнула им своју идеологију.

До радикалних промена у односу на вишестраначки систем долази крајем 80-их година XX века са процесом распада (конфедерализације) југословенске (СФРЈ) државе који је пратио и процес распада неприкосновеног СКЈ. Уместо јединствене политичке организације, какав је био СКЈ, на тлу нове, треће Југославије и њених федералних јединица – Србије и Црне Горе настале су бројне и различите политичке странке. Док је Савез комуниста – покрет за Југославију био бледа копија некад моћне комунистичке партије и очајнички вапај југоносталгичара, то не може да се каже за реформисане комунисте Србије и Црне Горе. У Србији су комунисти у лику СПС-а побеђивали на свим републичким парламентарним изборима (1990., 1992, и 1993.) а то исто у Црној Гори су чинили комунисти у лику ДПС-а, како на републичким парламентарним изборима (1990, 1992, и 1996) тако и на изборима за савезни парламент (маја 1992, децембра 1992. и новембра 1996). Овакав успех реформисаних комунистичких странака у трећој СР Југославији је био последица преживеле политичке елите из претходних времена, односно чињенице да су на кључним местима у државној администрацији, војсци, јавним предузећима, државним медијима и сл. остали комунистички кадрови из претходног, комунистичког раздобља. За овај југословенски вишестраначки систем је карактеристично да се легализација политичких странака одвијала етапно – прво у републикама где су доношени закони о политичким организацијама (1990.) да би крајем јула 1990. год. био донет и савезни закон. У ствари, у време када је настала СР Југославија, на тлу њених федералних јединица су већ оформљене бројне политичке странке, од реформисаних савеза комуниста па до потпуно нових странака и покрета. Основу за успостављање вишестраначког система у СР Југославији је дао њен Устав од 1992. године у чл. 14, предвиђајући да је политички плурализам услов и јемство политичког поретка СРЈ, а у републикама чланицама њихови уставни, зајемчујући слободу политичког, синдикалног и другог удруживања и деловања и то без одобрења, уз упис код надлежног органа. Осим што су гарантовали ову слободу политичког удруживања – и бивши савезни као и српски устав од 1990. године су садржавали одредбе о забрани деловања политичких странака чије је деловање усмерено на насилно рушење уставног поретка, нарушавање територијалног интегритета земље, кршење зајемчених